

دستور کار آزمایشگاه سیستم های عامل

دانشگاه صنعتی امیرکبیر
(پلی تکنیک تهران)

آزمایشگاه سیستم های عامل

آرین محسنی

آبان 1403

دستور کار آزمایشگاه سیستم های عامل

فهرست

1 تمرین 3

2 تمرین 7

دستور کار آزمایشگاه سیستم های عامل

تمرین 1

الف) یک ماژول بنویسید که بتوانید به آن پارامترهایی از نوع `short`, `int`, `long`, `string`, `array` به عنوان ورودی بدهید و از آن در کد استفاده کنید (راهنمایی: می‌توانید درباره `module_param` و `MODULE_PARAM_DESC` جستجو کنید).

برای این تمرین یک کد در زبان C مینویسیم که هنگام ورود به هسته عملیات چاپ کردن پارامتر های داده شده را انجام دهد.

در بخش اول کد، تعریف پارامتر هایی است که قرار است هنگام لود کردن ماژول به آن پاس بدهیم.

```
C module_hw.c x Makefile
C module_hw.c > MODULE_PARAM_DESC
1 #include <linux/init.h> // For module_init and module_exit macros
2 #include <linux/module.h> // For module-related macros
3 #include <linux/kernel.h> // For printk
4 #include <linux/moduleparam.h> // For module parameters
5
6 // Define arrays and variables to hold the parameters
7 static char *stringArray[3]; // An array of strings with a maximum of 3 elements
8 static long longArray[3]; // An array of longs
9 static int intArray[3]; // An array of integers
10 static short shortArray[3]; // An array of shorts
11
12 // Define the number of elements in the arrays
13 static int stringCount = 0;
14 static int longCount = 0;
15 static int intCount = 0;
16 static int shortCount = 0;
17
18 // Declare module parameters and descriptions
19 module_param_array(stringArray, charp, &stringCount, 0660);
20 MODULE_PARAM_DESC(stringArray, "An array of strings");
21
22 module_param_array(longArray, long, &longCount, 0660);
23 MODULE_PARAM_DESC(longArray, "An array of longs");
24
25 module_param_array(intArray, int, &intCount, 0660);
26 MODULE_PARAM_DESC(intArray, "An array of integers");
27
28 module_param_array(shortArray, short, &shortCount, 0660);
29 MODULE_PARAM_DESC(shortArray, "An array of shorts");
30
```

تابع `module_param_array` یکی از توابع مهم در برنامه‌نویسی ماژول‌های کرنل لینوکس است که برای تعریف پارامترهایی که می‌توان آن‌ها را در زمان بارگذاری ماژول

دستور کار آزمایشگاه سیستم های عامل

مثلاً هنگام استفاده از insmod تعیین کرد، استفاده می شود. این تابع به طور خاص برای استفاده از آرایه ها به عنوان پارامتر ورودی کاربرد دارد.

StringArray

این اولین پارامتر نام آرایه ای است که به عنوان پارامتر ورودی به ماژول داده می شود. در این مورد، آرایه ای از رشته ها (از نوع charp که نشان دهنده ی اشاره گر به رشته کاراکتری است) استفاده می شود.

Charp

این نوع داده ای است که آرایه ذخیره می کند. در این مثال، charp یعنی آرایه ای از رشته های کاراکتری.

&StringCount

این یک اشاره گر به متغیری است که تعداد عناصر آرایه ورودی را ذخیره می کند. کرنل لینوکس این متغیر را به روزرسانی می کند و تعداد عناصر موجود در آرایه را به ما می دهد.

0660

این مقادیر تعیین کننده سطوح دسترسی به پارامتر هستند. در اینجا، سطح دسترسی به گونه ای است که صاحب فایل و گروه آن می توانند بخوانند و بنویسند، اما دیگران نمی توانند به آن دسترسی داشته باشند.

در بخش بعدی کد تابعی که هنگام لود شدن ماژول صدا زده میشود را پیاده سازی کرده ایم که در آن اطلاعات آرایه هایی که در ابتدا پاس داده بودیم چاپ میشود.

در بخش بعدی کد تابعی که هنگام لود شدن ماژول صدا زده میشود را پیاده سازی کرده ایم که در آن اطلاعات آرایه هایی که در ابتدا پاس داده بودیم چاپ میشود.

در بخش بعدی کد تابعی که هنگام لود شدن ماژول صدا زده میشود را پیاده سازی کرده ایم که در آن اطلاعات آرایه هایی که در ابتدا پاس داده بودیم چاپ میشود.

در بخش بعدی کد تابعی که هنگام لود شدن ماژول صدا زده میشود را پیاده سازی کرده ایم که در آن اطلاعات آرایه هایی که در ابتدا پاس داده بودیم چاپ میشود.

دستور کار آزمایشگاه سیستم های عامل

در بخش بعدی کد تابعی که هنگام لود شدن ماژول صدا زده میشود را پیاده سازی کرده ایم که در آن اطلاعات ارایه هایی که در ابتدا پاس داده بودیم چاپ میشود.

```
32 static int __init simple_module_init(void)
33 {
34     int i;
35
36     // Print the passed string array
37     pr_info("Module loaded with the following string array parameters:\n");
38     for (i = 0; i < stringCount; i++) {
39         pr_info("stringArray[%d] = %s\n", i, stringArray[i]);
40     }
41
42     // Print the passed long array
43     pr_info("Module loaded with the following long array parameters:\n");
44     for (i = 0; i < longCount; i++) {
45         pr_info("longArray[%d] = %ld\n", i, longArray[i]);
46     }
47
48     // Print the passed int array
49     pr_info("Module loaded with the following int array parameters:\n");
50     for (i = 0; i < intCount; i++) {
51         pr_info("intArray[%d] = %d\n", i, intArray[i]);
52     }
53
54     // Print the passed short array
55     pr_info("Module loaded with the following short array parameters:\n");
56     for (i = 0; i < shortCount; i++) {
57         pr_info("shortArray[%d] = %hd\n", i, shortArray[i]);
58     }
59
60     return 0;
61 }
```

و در آخر هم لایسنس های مورد نیاز و تابع هنگام خارج شدن از هسته

```
// Function to execute when the module is removed
static void __exit simple_module_exit(void)
{
    pr_info("Removing module\n");
}

// Register the init and exit functions
module_init(simple_module_init);
module_exit(simple_module_exit);

// Module metadata
MODULE_LICENSE("GPL"); //GPL = GNU General Public License
MODULE_DESCRIPTION("simple module");
MODULE_AUTHOR("OS-Lab-Group");
```

دستور کار آزمایشگاه سیستم های عامل

برای اجرا این کد باید یک فایل Makefile بسازیم که به این شکل است.

```
M Makefile
1  obj-m += module_hw.o
2
3  PWD := $(CURDIR)
4
5  KERNEL_DIR := /lib/modules/$(shell uname -r)/build
6
7  all:
8      $(MAKE) -C $(KERNEL_DIR) M=$(PWD) modules
9
10 clean:
11     $(MAKE) -C $(KERNEL_DIR) M=$(PWD) clean
12
```

سپس در ترمینال make میکنیم و بعد دستور زیر را اجرا میکنیم:

```
sudo insmod module_hw.ko stringArray="str1,str2,str3" longArray="123,456,789" intArray="1,2,3" shortArray="100,200,300"
```

در این دستور علاوه بر لود کردن ماژول بر روی هسته، به ارایه ها ورودی تستی نیز می دهد تا در ادامه آن را چاپ کنیم.

با دستور `sudo dmesg | tail` اتفاقات رخ داده بعد از لود شدن را مشاهده میکنیم.

```
● arian@arian-VirtualBox:~/Desktop/University/OS/OS_Lab/Lab3/HW$ sudo dmesg | tail
[ 884.375610] longArray[1] = 456
[ 884.375611] longArray[2] = 789
[ 884.375611] Module loaded with the following int array parameters:
[ 884.375612] intArray[0] = 1
[ 884.375612] intArray[1] = 2
[ 884.375613] intArray[2] = 3
[ 884.375614] Module loaded with the following short array parameters:
[ 884.375614] shortArray[0] = 100
[ 884.375615] shortArray[1] = 200
[ 884.375616] shortArray[2] = 300
```

همانطور که مشخص است ورودی های ما را ذخیره و سپس نمایش می دهد.

در آخر از هسته با دستور `sudo rmmod module_hw` خارج میشویم.

```
[ 2721.580135] Removing module
arian@arian-VirtualBox:~/Desktop/University/OS/OS_Lab/Lab3/HW$
```

دستور کار آزمایشگاه سیستم های عامل

تمرین 2

در این بخش باید یک struct با محتویات زیر تعریف کنیم و سپس آن را مقدار دهی , پیمایش و پاک کنیم.

```
part2 > C birthday_module.c > birthday > month
1  #include <linux/init.h>
2  #include <linux/module.h>
3  #include <linux/kernel.h>
4  #include <linux/slab.h>
5  #include <linux/list.h>
6
7  /* Define the structure for birthday */
8  struct birthday {
9      int day;
10     int month;
11     int year;
12     struct list_head list; // Kernel's list structure
13 };
14
15 /* Initialize the head of the linked list */
16 static LIST_HEAD(birthday_list);
17
```

بخشی که موقع لود شدن اجرا میشود و مقدار دهی انجام میشود.

```
19 int simple_init(void) {
20     struct birthday *person;
21     int i;
22
23     printk(KERN_INFO "Loading Module\n");
24
25     /* Create 5 birthday instances and add them to the linked list */
26     for (i = 1; i <= 5; i++) {
27         person = kmalloc(sizeof(*person), GFP_KERNEL); // Allocate memory
28         if (!person) {
29             printk(KERN_ALERT "Memory allocation failed\n");
30             return -ENOMEM;
31         }
32         person->day = i;
33         person->month = i + 1;
34         person->year = 1990 + i;
35         INIT_LIST_HEAD(&person->list); // Initialize list structure
36         list_add_tail(&person->list, &birthday_list); // Add to list
37
38         printk(KERN_INFO "Added person: %d/%d/%d\n", person->day, person->month, person->year);
39     }
40
41     /* Traverse and print the list */
42     printk(KERN_INFO "Traversing the birthday list\n");
43     list_for_each_entry(person, &birthday_list, list) {
44         printk(KERN_INFO "Birthday: %d/%d/%d\n", person->day, person->month, person->year);
45     }
46
47     return 0;
48 }
```

دستور کار آزمایشگاه سیستم های عامل

و در نهایت این تابع هنگام خروج از هسته اجرا شده و بخش هایی مثل برعکس کردن لیست تولد ها و چاپ کردن آن ها و آزاد کردن فضای اختصاص داده شده را در بر دارد.

```
50 /* This function is called when the module is removed */
51 void simple_exit(void) {
52     struct birthday *person, *next;
53
54     printk(KERN_INFO "Removing Module\n");
55
56     /* Reverse traverse the list and print */
57     printk(KERN_INFO "Reversing the birthday list\n");
58     list_for_each_entry_reverse(person, &birthday_list, list) {
59         printk(KERN_INFO "Birthday: %d/%d/%d\n", person->day, person->month, person->year);
60     }
61
62     /* Delete the list and free memory */
63     list_for_each_entry_safe(person, next, &birthday_list, list) {
64         printk(KERN_INFO "Deleting person: %d/%d/%d\n", person->day, person->month, person->year);
65         list_del(&person->list); // Remove from list
66         kfree(person); // Free memory
67     }
68 }
69
70 /* Registering the init and exit functions */
71 module_init(simple_init);
72 module_exit(simple_exit);
73
74 /* License and description information */
75 MODULE_LICENSE("GPL");
76 MODULE_DESCRIPTION("A simple birthday linked list module");
77 MODULE_AUTHOR("OS-Lab-Group");
```

یک Makefile میسازیم و اجرا میکنیم

ماژول را لود میکنیم

```
• arian@arian-VirtualBox:~/Desktop/University/OS/OS_Lab/Lab3/HW/part2$ sudo insmod birthday_module.ko
• arian@arian-VirtualBox:~/Desktop/University/OS/OS_Lab/Lab3/HW/part2$ sudo dmesg | tail
[ 4148.836005] Added person: 2/3/1992
[ 4148.836006] Added person: 3/4/1993
[ 4148.836007] Added person: 4/5/1994
[ 4148.836007] Added person: 5/6/1995
[ 4148.836008] Traversing the birthday list
[ 4148.836009] Birthday: 1/2/1991
[ 4148.836009] Birthday: 2/3/1992
[ 4148.836010] Birthday: 3/4/1993
[ 4148.836011] Birthday: 4/5/1994
[ 4148.836011] Birthday: 5/6/1995
```


دستور کار آزمایشگاه سیستم های عامل

و در نهایت از هسته خارج میشویم.

```
• arian@arian-VirtualBox:~/Desktop/University/OS/OS_Lab/Lab3/HW/part2$ sudo rmmod birthday_module
[sudo] password for arian:
• arian@arian-VirtualBox:~/Desktop/University/OS/OS_Lab/Lab3/HW/part2$ sudo dmesg | tail
[ 5662.542361] Birthday: 5/6/1995
[ 5662.542362] Birthday: 4/5/1994
[ 5662.542363] Birthday: 3/4/1993
[ 5662.542364] Birthday: 2/3/1992
[ 5662.542365] Birthday: 1/2/1991
[ 5662.542366] Deleting person: 1/2/1991
[ 5662.542367] Deleting person: 2/3/1992
[ 5662.542368] Deleting person: 3/4/1993
[ 5662.542369] Deleting person: 4/5/1994
[ 5662.542369] Deleting person: 5/6/1995
```